

Jeroným Klimeš

Křesťanství, vztahy a sex

Na útěku od sebe k tobě
a od tebe k sobě

novela
BOHEMICA

fyzické spojení s tím Kristem, který kdysi chodil po této zemi. Podobně u svátosti manželství se nejedná jen o souhlasné prohlášení před svědky, ale především o faktický srůst dvou bytostí do jednoho organismu. Jestliže si svátost manželství mohou udělit věřící katolíci byť nedovoleně, ale přesto platně před státním úředníkem, je logické, že si ho mohou udělit i bez státního úředníka – prostě tím, že se po mnoho let budou chovat a myslet jako manželé. →45

Osobně se domnívám, že nerozlučitelné manželství vzniká i v mnoha případech, kdy spolu lidé žijí třeba deset let v přechozeném vztahu, tzv. na hromádce, byť bez dětí. Nerozlučitelnost manželství totiž není jen Boží příkázání, ale především pozorovatelný, empirický jev. Většina lidí není schopna se rozejít tak, aby vůči expartnerovi zlhosejněli a dokázali ho vyhodit nejen z bytu, ale i ze své hlavy. V srdcích jim zůstávají hluboké jizvy a bývalí partneři jim i desítky let chodí hlavou. Jak s oblibou říkávám: „Bůh lidem zakázal rozvody a já se mu nedivím. Já bych je zakázal taky, protože lidé se prostě rozejít neumí.“

199

Církevní soudy by proto měly zkoumat především fakticitu vztahů. Jestliže si nesezdaný pár pořídí společný byt a má dvě děti, které řadu let vychovává, tak bychom takový svazek měli považovat před Bohem za nerozlučitelný právě proto, že nám tito lidé nejrůznějšími a mnoho let přetrvávajícími činy dokázali pravdivost tvrzení, že svátost manželství si udělují snoubenci sami, a svým společným životem přesvědčivě doložili, že mezi nimi tato svátost skutečně vznikla – byť nedovoleným a nedoporučeným způsobem.

Homosexuální vztahy

U věřícího homosexuála požadujeme dvojí. Především jasné hodnotové stanovisko, že vnímá svou odlišnost jako poruchu či chorobu, nikoliv jako jakousi alternativu normy (à la pravák – levák). Být homosexuálem je zkrátka podobné jako narodit se bez ruky nebo se šestí prsty na ruce. Samozřejmě ani za homosexualitu nikdo nemůže. Dá se s ní vcelku normálně žít, ale za normální ji považovat nemůžeme. To neznamena homosexuály odsuzovat, ale měli bychom jasně říkat, jak se věci mají a jak by měly být.

Příklad / Jak církevní soudy dělají
z křesťanských rodin konkubíny a pancharty

200

Nedávno jsem řešil případ jedné aktivní katoličky, kterou před pár lety opustil manžel, též angažovaný katolík. Měli spolu pět dětí. Rozum mi nebral, jak mohl církevní soud v Olomouci prohlásit jejich manželství za neplatné, když uspokojivě fungovalo 22 let. Zde je třeba připomenout starý fakt: *Svatost manželství si udělují sami snoubenci, kněz je jen svědkem tohoto aktu.* Vůbec tedy není třeba, aby manželství vzniklo při svatbě v kostele. Může vzniknout při kterékoli obnově manželského slibu, kterých tito manželé absolvovali bezpočet! Na rozdíl od církevních právníků si myslím, že Bůh tyto obnovy nepovažuje za nezávazný folklórní blábol. Jinými slovy, svatba jako obřad a následná oslava nejsou nutné pro to, aby vzniklo nerozlučitelné manželství před Bohem. To může vzniknout tím, že se po mnoho let fakticky odevzdáváme druhému, tisíckrát říkáme malé ano při každém úkonu – od sexu přes plození dětí, stavbu společného domu až po společnou účast celé rodiny na mši svaté. Pokud toto partneri dělali 22 let, během kterých postavili společný dům, zplodili a vychovali pět dětí a byli angažovanými katolíky, žádný církevní soud nesmí prohlásit jejich manželství od začátku za neplatné, neboť každému je jasné, že toto manželství fakticky existovalo. Mně se pak v ordinaci hrouť žena, která hluboce nesouhlasí s tím, že byla 22 let fakticky jen konkubínou, že slib, ve který věřila, byl podle církevního soudu jen blábolem, že jejich pět dětí nejsou nic než nemanželští pancharti, protože žádné její manželství prý nikdy neexistovalo. Ona je víc katoličkou než celý církevní soud v Olomouci.

Církevní terminologie rozlišuje mezi sňatkem platným a dovoleným. Může se stát, že svátost manželství je udělena nedovoleným způsobem, ale přitom je platná. U nedovolených, ale platných manželství se pak dozvíme o jejich

→

faktické existenci tím, že partneři se po mnoho let jako manželé chovají. V takových případech nemůže nikdo, ani církevní soud prohlásit takové manželství za neplatné čili nikdy neexistující. Nanejvýš může konstatovat, že manželství nevzniklo dovoleným způsobem.

Druhým důležitým postojem věřícího homosexuála je odmítnutí homosexuální kultury – především extrémní sexuální promiskuity, střídání partnerů a celý tento životní styl. To, co odlišuje homosexuály od normální populace, není ani tak jejich sexuální orientace jako spíš způsob života, který většina z nich vede a který se odvíjí pod diktátem sexu: „Správné je to, k čemu mám sexuální puzení. Sexuální puzení je jedním z nejvyšších měřítek mravnosti mých činů.“

Co to v praxi znamená? Jestliže heterosexuálního muže přitahuje jiná žena než manželka, muž ví, že by manželce měl být věrný, ať se mu to líbí nebo nelíbí. Pokud homosexuální muž žije z vlastního rozhodnutí se ženou a líbí se mu jiný muž, vnímá požadavek věrnosti ženě jako teror heterosexuální většiny proti homosexuálům a bývá ženě bez výčitek nevěrný. Sex má tedy přednost před mezilidskými vztahy a závazky, a to je chyba.

202 Stejně se homosexuálové většinou chovají i k sobě navzájem. Mají-li puzení k nevěře, sex mívá přednost před věrností homosexuálnímu partnerovi.

Homosexuálové se ale výrazně liší ve své schopnosti žít bez partnerského vztahu a v míře odporu vůči partnerskému životu se ženou. Někteří k opačnému pohlaví pociťují výrazný odpor, jiní jsou naopak bezproblémově bisexuální. Od věřícího homosexuála je tedy na místě očekávat, že před Bohem a vnitřně opravdově si pokusem v praxi ověří odpovědi na následující dvě otázky:

– Jak moc je pro mě nesnesitelný život se ženou? (míra hetero-/bi-/homosexuality)

– Jak moc mi vadí život bez sexu a bez partnerských vztahů? (míra asexuality/sexuality)

Jinými slovy, najde své místo na tomto grafu: →46

A. Pokud se homosexuál najde na grafu někde okolo nápisu asexualita, sex mu nic moc neříká, popř. je schopen žít bez partnerského a sexuálního života, pak není co řešit ani drammatizovat – ať zkusí být sám a tuto oblast neřeší.

B. Pokud je jeho místo někde u nápisu bisexualita, tedy není schopen žít bez partnerského vztahu, ale je schopen žít ve vztahu se ženou, i když ho to zvlášť nenaplňuje, věřící homosexuál by to

měl poctivě vyzkoušet. Nevěřící homosexuál nám řekne: „Zkusil jsem spát s ženami, bylo to příjemné, ale popravdě řečeno, nevím, proč bych to dělal, když silnější vztah mívám k mužům.“ Věřící homosexuál se naproti tomu vyznačuje tím, že ví, proč by to dělal nebo proč by se o to alespoň poctivě pokusil. Každopádně pro bisexuála je vždy výhodnější mít partnera opačného pohlaví. Jenže pravých bisexuálů je prý málo.

Takovéto **smíšené vztahy jsou však dvojnásob háklivé na vztahovou kázeň**. Jakmile v heterosexuálním vztahu přijde krize, automaticky se zvýrazní sklony k nevěře. Jakmile do smíšeného vztahu homosexuála s heterosexuální ženou vstoupí krize, automaticky se to projeví jako touha po homosexuální nevěře a spontánně se objeví také úvahy, že budovat vztah se ženou byla od začátku naprostá hloupost, že nemělo smysl se o to ani pokoušet. To ale není pravda, to je jen přehnaná generalizace. Vždyť při 55% rozvodovosti by se totéž mohlo říkat o všech vztazích.

203

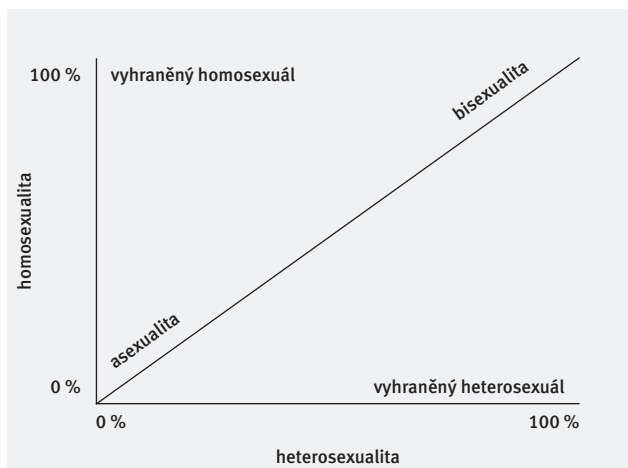
U bisexuálních partnerů se pak stejně negativně hodnotí nevěra s objektem stejného i opačného pohlaví. Nikdo nemá *právo* na nevěru – ani homosexuálové, ani heterosexuálové. Nevěra může být nanejvýš lidsky chápána až tolerována jako jakákoli jiná lidská slabost.

Ve vztazích homo- či bisexuálního partnera s heterosexuálem platí stejná pravidla jako v heterosexuálním vztahu. Pokušení k nevěře přicházejí a jsou možná silnější, ale i zde je třeba nastavit podmínky tak, aby vztah mohl fungovat i z hlediska uspokojování sexuálních potřeb, byť by to nebylo prvoplánově ideální. Tyto vztahy stojí především na vztahové kázni, vzájemné úctě a uspokojení rodičovských a rodinných potřeb.

Vztahová kázeň znamená především chovat se k partnerovi citelně lépe, než se chováme k cizím lidem. U žen to znamená především krotit sklony k výtkám a u mužů sklony k ironii a ostrovtipu. Neustále je třeba udržovat kontinuální uspokojování partnerských potřeb včetně pravidelného sexu (obvykle alespoň jednou týdně). Úzkostlivě se vyhýbat mimopartnerským vztahům, což se dá ilustrovat příměrem: Když si dám ráno guláš, v poledne guláš a večer guláš, přijdu domů a žena mi nabídne brokolici, tak opravdu nebudu mít chuť. Přijdu-li ale domů hladový, sním cokoli. Tedy i zde je nejlepším kuchařem hlad (po vztahu, sexu, blízkosti),

Graf / Jedna z možností, jak postihnout vztahy různých orientací

46←

204

I vyhranění homosexuálové mívají občas heterosexuální fantazie, a naopak. Dále jsou lidé, pro které je sex středobodem prožívání i životního stylu. Jiným naopak sex nic neříká (asexuálové). Zde však pojem asexualita vnímáme širěji, jako schopnost žít bez partnerského vztahu. I homosexuální osu chápeme širěji než pouhou sexuální orientaci – spíše jako neschopnost žít bez homosexuálního vztahu.

který dává našim partnerům onu kýženou exkluzivitu, i když samozřejmě, absolutně vzato, možná někde po zeměkouli chodí někdo, kdo by se k nám hodil lépe než stávající partner. V praxi to znamená absolutní zákaz milenců a stejně jako u heterosexuálů pravidlo: Pokud jsem ženatý, tak na žádnou jinou ženu ani muže nesaším eroticky, nevedu vůči ní dvojsmyslné řeči, netrousím sexuální narážky a nepoužívám familiární oslovení – miláčku, prdelko, láska ap. Jak říká sv. Pavel (Ef 5, 4): *Vést sprsté, hloupé a dvojsmyslné řeči se nepatří; vy máte vzdávat Bohu díky!*

Z praxe mám zkušenost, že tyto smíšené vztahy se v konečném důsledku rozpadají ne kvůli homosexuální orientaci jednoho z partnerů, ale především kvůli tomu, že se k sobě partneri chovají nehezký.

Jedna citově závislá žena dělala homosexuálnímu manželovi každý den dvě šílené scény, jednu ráno při odchodu a druhou večer při návratu, protože žárlila na jeho reálné i domnělé homosexuální milence. Tento vztah se nerozpadal kvůli homosexualitě muže, ale kvůli jeho milencům a kvůli nebrzděné separační reakci a výčtkám jeho ženy. V jiném vztahu byl zas homosexuální muž protivný morous a dusil ženu, která na něm byla výrazně závislá. I zde vztah umíral na partnerskou nekázeň.

205

Zde je třeba připomenout, že sex mezi homosexuálním a heterosexuálním partnerem může být uspokojivý, pokud se využije jevu, který etologie označuje jako **snížení prahu spouštěcích podnětů**, což lidově vystihuje přísloví „hlad je nejlepší kuchař“. Když totiž homosexuální partner sám sebe přiměřeně sexuálně frustruje, má pak sklon souložit s kýmkoli, tedy i se ženou, podobně jako frustrovaní heterosexuální muži ve vězení souloží mezi sebou. Zde to však musí být dobrovolné rozhodnutí dotyčného muže a on sám sebe musí přiměřeně frustrovat, i když má homosexuální touhy. Jinými slovy, je třeba mít ujasněnou jak svou sexuální orientaci, tak hodnotové priority – například touhu po rodině, jakkoli tyto dvě věci jdou proti sobě.

C. Pokud se homosexuál najde na grafu někde v oblasti vyhraněných homosexuálů, pohlavní vztah se ženou je pro něj zcela nepřijatelný, přičemž on sám zároveň není schopen žít bez vztahu a bez sexu, pak je to případ, který je pastoračně

nejsložitější. Každopádně je třeba postupovat jako v jakémkoli jiném případě, kdy lidé nedokážou žít bez vztahu a zároveň nemohou žít ve svátostném manželství. Po věřícím homosexuálovi musíme nejprve žádat, aby vyzkoušel žít sám a bez sexu, a pak aby zkusil vztah se ženou. Pokud nic z toho nejde, anebo jen za cenu nadměrného přemáhání, které beztak není dlouhodobě udržitelné, pak jsou na místě rozumné kompromisy.

Pokud zpovědník kompromis neudělá, buď tím dotyčného vyžene z kostela a ztratí tak možnost jej dále vést v jiných oblastech života, anebo jej fakticky nutí do homosexuální promiskuity, kterou zpovědníci paradoxně rozhrěšují bezproblémově. Promiskuita není trvalá příležitost těžkého hříchu, a tudíž se může ve zpovědníci hrát komedie o účinné lítosti. Ale o skutečnou účinnou lítost se zde opravdu nejedná, protože ta by změnila závadové chování. Zpovědník by si nejprve měl retrospektivně ověřit, zda

206 je v silách dotyčného žít bez vztahu či sexu. Pokud ne, neměl by se smířit s tím, že má před sebou promiskuitního homosexuála, ale především si ověřit, co dotyčný dělá pro to, aby žil v trvalém, byť homosexuálním svazku, a nestřídal partnery podle toho, jaký průvodčí byl dnes ve vlaku či jaký číšník ho dnes obsloužil.

Jediná morální volba takového homosexuála, kterou v praxi svou vůlí reálně dělá, je rozhodnutí – buď žít promiskuitně, anebo žít v pevném a věrném vztahu. Za těchto okolností je to volba menšího zla, a křesťan by měl volit věrný dlouhodobý vztah, byť homosexuální. Musí si tedy být vědom toho, že navzdory životnímu stylu homosexuální menšiny je i mezi homosexuály věrnost podmínkou stability vztahu. Je proto dobré se homosexuální menšině vyhýbat, neboť svádí k nevěře. V praxi to tedy znamená do homosexuální komunity vstoupit, někoho si najít, a pak ji společně opustit. To je složité a ne každý to dokáže. Na druhou stranu mnozí homosexuálové to spontánně dělají i bez této knihy. Jak nám připomíná papež František (2013, odst. 44): *Malý krůček uprostřed velkých lidských omezení může být Bohu milejší než zvnějšku korektní život toho, který prožívá své dny, aniž by čelil vážným těžkostem.*

Bohužel také homosexuální vztahy trpí přechozením a samovolně se rozpadají. Statistiky sice říkají, že homosexuální vztah trvá v průměru tři roky, ale myslím si, že se řídí stejnými

biologickými hodinami jako u heterosexuálů. Rovněž u homosexuálů jsem vídal, že přechození se v konkrétních případech dostavilo až okolo pátého roku vztahu. S přechozením se obecně těžko bojuje, protože rozleptává vůli a oslabuje subjektivní jistotu lásky a vzájemné exkluzivity, takže takové vztahy musejí bojovat s občasnými zamilováními do jiných osob. Jinými slovy, homosexuální páry čelí podobným problémům se stabilitou jako neplodné heterosexuální páry.

To, co Bible říká o heterosexuálech – *stanou se jedním tělem* – spontánně vzniká i v homosexuálních vztazích, případné rozchody dlouholetých homosexuálních vztahů tedy též znamenají kruté odřezávání dvou srostlých osobností. Proto není dobré homosexuály do rozchodů a priori nutit. Naopak pokud v takovém vztahu jsou, pečujeme o tento vztah stejně jako o vztah heterosexuální, aby vydržel pokud možno co nejdéle, a to tím spíš, čím více se ti dva k sobě povahově hodí.

207

Na homosexuální vztah pak klademe stejné požadavky věrnosti jako na vztah heterosexuální. Dotyčný bude svému partnerovi věrný, ani jeden se nebude účastnit žádných homosexuálních swingers party, sexu s více partnery, bude se vyhýbat fantaziím o jiných objektech, než je jeho hlavní partner. Vystíháš se dvojsmyslných narážek a erotického chování vůči jiným osobám. Nebude žít pod diktátem citu (I. přikázání Desatera, str. 48).

Z hlediska morálky bych takové případy – dlouhodobě věrný vztah u homosexuálů, kteří nedokážou žít sami a bez sexu – posuzoval jako lehký hřích. Jejich spojení je sice nepřirozené, tj. není to reprodukční manželství, avšak těmto lidem Bůh nedal jinou volbu než takový vztah, anebo promiskuitní životní styl. I zde by se mohlo v praxi uvažovat o časově omezeném dispensu od biskupa k mimomanželskému sexu podobně jako u předmanželského sexu studentů. Ten by byl podmíněn tím, že dotyčný homosexuální pár by prohlásil, že tento dispens nevnímá jako manželství, že se plně ztotožňuje s katolickým učení, že homosexualita není normální variace normy a že se distancuje od promiskuitní gay kultury.

Málo se ví, že největším problémem homosexuálů není ani tak sexuální odlišnost jako podlomené sebevědomí. V jejich emancipačním boji nejde v první řadě o to, aby mohli např. adoptovat

dítě (to fakticky mohou už dávno a přesto tuto možnost nevyužívají), nechťjí však být považováni za méněcenné, za občany druhé kategorie. Bohužel k tomuto cíli jim moc nepomůže ani právní zrovnoprávnění, ani coming out, ani boj s předsudky většiny, ale především zlepšení vztahu sama k sobě. Je třeba především odpustit sám sobě, že se můj život ubírá jinudy, než jsem si kdysi v dětství představoval, a nepovažovat sám sebe za mrzáka. To je delší cesta než pouhý coming out, a mnoha lidem se něco takového nepodaří za celý život.

Otázky reparativní terapie

208 Bůh nám věřícím cestu nijak zázračně neulehčuje. Neulehčoval cestu na kříž svému Synovi, neulehčuje ji dětem s mozkovou obrnou, ani lidem s Huntingtonovou demencí. Z nějakého důvodu to asi není možné či prospěšné. Každopádně není dobré čekat zázraky ani u reparativní léčby homosexuality jen proto, že jde o sexuální oblast. Cesta křesťana není cesta mimořádných zázraků, ale následování Pána na té cestě kříže, na kterou nás Otec pošle. Jak říká Ježíš, *každý den má dost svého trápení* (Mt 6, 34). Nevěřící trpí pod stejnými kříži, nikdo před nimi neunikne. Bůh ale ulehčuje naše těžké kříže tím, že:

a) **chápeme smysl svého počínání tak**, že s Bohem spolupracujeme na budování lepšího světa a jeho království,

b) **máme čisté svědomí**, že nejsme schopni vymyslet lepší variantu než tu, kterou právě děláme, tedy že s čistým svědomím plně vyčerpáváme naše schopnosti a možnosti, které nám Bůh dal. Například homosexuála může mrzet, že nemůže plnohodnotně fungovat s ženou, ale Bohu říká: „Vyzkoušeli jsme spolu (míněno já a ty) přeci všechno možné, nic nefungovalo. Tím jsi mi ukázal, že moje cesta bude atypická – mám žít ve věrném vztahu s jiným homosexuálem. Ideál to jistě není, ale nic lepšího jsi mi nenabídl. Já ti mohu slíbit, že se to budu snažit dělat nejlépe, jak dokážu.“

c) **prožíváme pocit, že jsme jeho milované, adoptované děti a oblíbenci**, čili že máme jeho milost (Ef 1, 5). Člověk totiž funguje optimálně, když cítí, že je milovaným dítětem.

Mimo zdravý rozum jsou ti věřící, kteří od křesťanství očekávají mimořádné Boží intervence a zázračná uzdravení. Základní postoj věřícího je nemanipulativní (Mt 8, 2): *Pane, chceš-li, můžeš mě očistit*, s tím, že se nám klidně může dostat odpovědi jako sv. Pavlovi (2 Kor 12, 7–9): *A abych se nepovyšoval pro výjimečnost zjevení, jichž se mi dostalo, byl mi dán do těla ostn, posel satanův, který mne sráží, abych se nepovyšoval. Kvůli tomu jsem třikrát volal k Pánu, aby mne toho zbavil, ale on mi řekl: „Stačí, když máš mou milost; vždyť v slabosti se projeví má síla.“ A tak se budu raději chlubit slabostmi, aby na mně spočinula moc Kristova.* Nevíme, co bylo tím ostnem v případě sv. Pavla, ale je to jedno, protože každý z nás máme takové dva.

Úkolem nás věřících je pomáhat nést kříž jeden druhému (Ga 6, 2). Naplňuje mě tedy hněvem, když v případě jednoho smíšeném homo/hetero páru poté, co se provalila homosexualita muže (čili po coming outu), mu tchán odmítl podat ruku a švagrová mu výslovně zakázala, aby k ní přišel na návštěvu. To není jen problém předsudků, špatné je především to, že popsané chování příbuzných vůbec nepomáhá udržet rodinu pohromadě a zachovat vztah onoho muže s manželkou. Je pochopitelné, že na něj měli oprávněnou zlost a přičilo se jim, že potajmu navštěvoval homosexuální swingers party, ale je třeba se zamýšlet, jak tchánovo a švagrové chování pomůže dětem tohoto páru, zda sama žena chce s mužem zůstat či ne, a zda celé, už tak divoké situaci prospěje, když jeho samotného vyženeme z širšího rodinného kruhu. Pamatujme, že Ježíšovým heslem bylo (Iz 42, 3): *Nalomenou třtinu nedolomíš* čili jak říká Hippokratova lékařská přísaha: *Primum non noceo*, především neškodím.

209

Nevěra, snění o nevěře a přesun záchytné fantazijní postavy

Nevěra většinou představuje nebo signalizuje závažnou partnerskou patologii. Rozpad vztahů přinejmenším provází, ale častěji jej spíš urychluje nebo přímo vyvolává. Jsou lidé, kteří nevěru partnera bezproblémově tolerují. Pak jsou lidé, kteří si to jen namlouvají, a v realitě se nakonec chovají zcela jinak:

Jeroným Klimeš

Křesťanství, vztahy a sex

Na útěku od sebe k tobě
a od tebe k sobě

Vydalo nakladatelství Novela bohemia,
Jana Růžičky 1143, 148 00 Praha 4
www.novelabohemica.cz
info@novelabohemica.cz
v roce 2016 jako svou 60. publikaci.

Odpovědná redaktorka Božena Správcová
Jazyková redakce Alena Ducháčková

Obálka, sazba a grafická úprava Jakub Troják

Počet stran 272

Tisk Akcent Vimperk

První vydání

Doporučená cena 278 Kč

ISBN 978-80-87683-57-6

Naše knihy distribuuje knižní velkoobchod Kosmas.
Knihy je možno pohodlně zakoupit
prostřednictvím webových stránek nakladatelství
www.novelabohemica.cz

novela
BOHEMICA